

ADMINISTRACINĖ JURISPRUDENCIJA

Administracinių teismų praktika
Administracinė doktrina

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO **BIULETENIS**

Nr. 23, 2012
sausis - birželis

Redakcinė kolegija

Prof. dr. Audrius Bakaveckas

Dr. Aurimas Brazdeikis

Dr. Irmantas Jarukaitis

Ričardas Piličiauskas

Doc. dr. Dainius Raižys

Prof. dr. Virgilijus Valančius (redaktorių kolegijos pirmininkas)

Doc. dr. Skirgailė Žalimienė

Kalbos redaktorė

Jurga Marcinkevičiūtė

Maketuotojas

Augustas Savickas

Redakcijos adresas

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas

Žygimantų g. 2, LT-01102 Vilnius

Tel. (8 5) 279 10 05

El. paštas info@lvat.lt

www.lvat.lt

I. Administracinių teismų praktika

1. Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo

- 10 1.1. Dėl Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. gegužės 14 d. įsakymu Nr. ISAK-1021 patvirtinto Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2009 metais tvarkos aprašo atitikties Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 52 straipsnio 1 daliai, konstituciniams teisingumo, teisinės valstybės, teisinio aiškumo, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo principams, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktams, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 3 punktui
- 21 1.2. Dėl Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymu Nr. V-157 „Dėl Pretendentų atrankos iš delegavimo rezervo komisijos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Pretendentų atrankos iš delegavimo rezervo komisijos nuostatų 23 punkto nuostatos „motyvai dėl atmestų kandidatūrų nenurodomi“ atitikties konstituciniam teisinės valstybės principui (jo aspektui – viešojo administravimo institucijų skaidrumo principui) ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 2 punktui
- 30 1.3. Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2002 m. rugsėjo 17 d. įsakymu Nr. 326 patvirtintų Elektros energijos vartotojų, gamintojų energetikos objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) prijungimo prie veikiančių energetikos įmonių objektų (tinklų, įrenginių, sistemų) taisyklių (2006 m. liepos 12 d. įsakymo Nr. 4-272 redakcija) 34 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 4 straipsnio 1 dalies 2 punktui
- 40 1.4. Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. 3D-893 „Dėl žemės ūkio ministro 2007 m. spalio 29 d. įsakymo Nr. 3D-470 „Dėl Sankcijų už geros agrarinės ir aplinkosaugos būklės reikalavimų pažeidimus taikymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“ 2 punkto atitikties konstituciniam teisinės valstybės principui
- 48 1.5. Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. gruodžio 5 d. įsakymu Nr. 622 „Dėl statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ patvirtinimo“ patvirtinto statybos techninio reglamento STR 1.01.08:2002 „Statinio statybos rūšys“ (2010 m. rugsėjo 27 d. įsakymo Nr. D1-824 redakcija) 12.11 punkto, nustatančio, kad statinio bendrųjų, atskirųjų, vartotojo inžinerinių sistemų įrengimas, keitimas, šalinimas priskiriama paprastajam remontui, atitikties Lietuvos Respublikos šilumos ūkio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies nuostatai „buto (butų) ir kitų patalpų šildymo būdas keičiamas Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka rekonstruojant pastatą (inžinerines sistemas)“
- 57 1.6. Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. 3D-954 „Dėl Paraiškų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemones surinkimo 2010 metais grafiko patvirtinimo“ patvirtinto Paraiškų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007-2013 metų programos priemones surinkimo 2010 metais grafiko (2010 m. kovo 31 d. įsakymo Nr. 3D-297 redakcija) nuostatos, pagal kurią 1 krypties „Žemės, maisto ūkio ir miškininkystės sektoriaus konkurencingumo didinimas“ priemonės „Žemės ūkio produktų perdirbimas ir

- pridėtinės vertės didinimas“ paraiškų pagal antrąją veiklos sritį surinkimo terminas yra nuo 2010 m. gegužės 3 d. iki 2010 m. gegužės 31 d. (1.9.2 eilutė), atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnyje įtvirtintam lygiateisiškumo principui, konstituciniam teisinės valstybės principui (jo aspektui – skaidrumo principui), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 2, 3 ir 6 punktam, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 „Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų patvirtinimo“ patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų (2008 m. balandžio 9 d. nutarimo Nr. 343 redakcija) 6.2, 6.3 ir 6.7 punktam
- 70 1.7. Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. V-533/A1-189 patvirtintų Nedarbingumo pažymėjimų ir nėštumo bei gimdymo atostogų pažymėjimų išdavimo taisyklių 46 punkto ta apimtimi, kuria nustatyta, kad naujas pirmasis pažymėjimas asmeniui, kuris Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pripažintas nedarbingu ar iš dalies darbingu, dėl tos pačios ligos, ligai paūmėjus ar esant jos komplikacijoms gali būti išduodamas tik po vienos darbo dienos, atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48, 52 ir 53 straipsniams, konstituciniam teisinės valstybės principui bei Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 8 ir 9 straipsniams
- 83 1.8. Dėl Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. spalio 10 d. įsakymu Nr. 4-377 patvirtintų Bankroto administratorių veiklos kontrolės taisyklių 17 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam teisinės valstybės principui ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 2 daliai
- 90 1.9. Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. rugsėjo 23 d. įsakymu Nr. 254 patvirtintų Reikalavimų antstolio (antstolių) darbo vietai bei darbo laikui (2007 m. liepos 18 d. įsakymo Nr. 1R-293 redakcija) 6.1 punkto dalies atitikties Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo (2008 m. lapkričio 14 d. įstatymo Nr. X-1937 redakcija) 20 straipsnio 1 daliai
- 97 1.10. Dėl Neringos savivaldybės tarybos 2009 m. balandžio 15 d. sprendimo Nr. T1-83 „Dėl Neringos savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 5 d. sprendimo Nr. T1-226 „Dėl vietinės rinkliavos už leidimą įvažiuoti mechaninėmis transporto priemonėmis į valstybės saugomą Kuršių nerijos nacionalinio parko Neringos savivaldybės administruojamą teritoriją“ pakeitimo“ 2.1 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai ta apimtimi, kuria nėra numatyta nuo vietinės rinkliavos atleisti asmenis, įvažiuojančius kitais pagrindais nei nuosavybės teise priklausančia ar išperkamosios nuomos būdu įsigyta transporto priemone į valstybės saugomą Kuršių nerijos nacionalinio parko Neringos savivaldybės administruojamą teritoriją
- 104 1.11. Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2006 m. gegužės 24 d. sprendimu Nr. 1-1185 „Dėl Vilniaus miesto atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Vilniaus miesto atliekų tvarkymo taisyklių 84, 85.1-85.5, 85.7 punktų, Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2006 m. rugsėjo 20 d. sprendimo Nr. 1-1320 „Dėl komunalinių atliekų tvarkymo tarifų ir įkainių patvirtinimo“ 1.1-1.3 punktų bei Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2009 m. liepos 15 d. sprendimo Nr. 1-1131 „Dėl Tarybos 2006-09-20 sprendimo Nr. 1-1320 „Dėl komunalinių atliekų tvarkymo tarifų ir įkainių patvirtinimo“ pakeitimo ir Dėl Tarybos 2006-05-24 sprendimo Nr. 1-1185 „Dėl Vilniaus miesto atliekų tvarkymo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ 1.1, 2.2, 2.3, 2.4

- punktų atitikties Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 37 punktui bei Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 25 straipsniui, 30 straipsnio 4 daliai, 32 straipsniui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. balandžio 12 d. nutarimu Nr. 519 patvirtinto Valstybinio strateginio atliekų tvarkymo plano 80, 96 punktams bei proporcingumo principui
- 123 1.12. Dėl Širvintų rajono savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 30 d. sprendimo Nr. 1-165 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento dalinio pakeitimo“ 9, 10 ir 11 punktų, kuriais šis reglamentas papildytas 186, 187 ir 188 punktais, atitikties Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 daliai, 24 straipsnio 5 daliai, 26 straipsnio 2 ir 3 dalims, 30 straipsnio 2 dalies 7 punktui
- 139 1.13. Dėl Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. 7-128 „Dėl savivaldybės rezervinių gyvenamųjų patalpų nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Savivaldybės rezervinių gyvenamųjų patalpų nuomos tvarkos aprašo 4.1, 5.1, 5.2, 5.3.1-5.3.3, 5.4, 6, 7.1 punktų ir 9 punkto (pakeisto 2010 m. sausio 28 d. Ukmergės rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 7-7 „Dėl Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. gegužės 28 d. sprendimo Nr. 7-128 „Dėl savivaldybės rezervinių gyvenamųjų patalpų nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“) atitikties Lietuvos Respublikos valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymo 2 straipsnio 6 bei 7 dalims, 8 straipsniui, 11 straipsnio 3 bei 6 dalims, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 8¹ straipsnio 4 punktui, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.618 straipsniui
- 161 1.14. Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2003 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. 01A-41-159 patvirtintos Savivaldybės balanse esančių gyvenamųjų patalpų (bendrabučių) apgyvendinimo tvarkos 7.1 ir 7.2 punktų atitikties Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.623 straipsniui
- 171 1.15. Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. balandžio 6 d. sprendimo Nr. 1-2070 1 punktu patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės tarybos veiklos reglamento 5 straipsnio 3 dalies 3 punkto, 6 straipsnio 15 dalies, 15 straipsnio 8 dalies, 29 straipsnio 5 dalies, 32 straipsnio 2 dalies, 33 straipsnio 12 punkto, 37 straipsnio 5 ir 7 dalių, 38 straipsnio 2 dalies, 40 straipsnio 3 dalies, 42 straipsnio 4 dalies, 56 straipsnio 4 dalies atitikties Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 6 straipsnio 2 daliai ir 31 straipsniui, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 4 straipsnio 6 daliai, 13 straipsnio 1 ir 9 dalims, 14 straipsniui, 16 straipsnio 2 bei 3 dalims, 17 straipsnio 3 daliai, 19 straipsnio 14 daliai, 20 straipsnio 2 daliai, 26 straipsnio 1 ir 2 dalims, 30 straipsnio 2 dalies 7 punktui
- 217 1.16. Dėl Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2008 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 30-1656 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų mokinių priėmimo ir klasių komplektavimo tvarkos aprašo tvirtinimo“ patvirtinto Vilniaus miesto savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklų mokinių priėmimo ir klasių komplektavimo tvarkos aprašo 2, 8, 12.1.1, 12.1.2, 12.1.3, 12.6, 12.7, 31 punktų atitikties Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 1.121 straipsniui, Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 74 straipsnio 5 daliai, Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 66 straipsniui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. 785 „Dėl bendrojo lavinimo mokyklų finansavimo reformos priemonių įgyvendinimo“ patvirtintos

- Mokinio krepšelio lėšų apskaičiavimo ir paskirstymo metodikos 1 priedo 5 eilutei, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 14 d. nutarimui Nr. 746 „Dėl bendrojo lavinimo, specialiojo ugdymo, profesinio mokymo mokyklų, pagalbą mokiniui, mokytojui ir mokyklai teikiančių įstaigų steigimo, reorganizavimo, likvidavimo ir pertvarkymo kriterijų sąrašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 25 d. įsakymu Nr. ISAK-1019 (2011 m. liepos 20 d. įsakymo Nr. V-1369 redakcija) „Dėl priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo lavinimo, profesinę mokyklą bendrųjų kriterijų sąrašo patvirtinimo“ patvirtinto Priėmimo į valstybinę ir savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklą, profesinio mokymo įstaigą bendrųjų kriterijų sąrašo 3 ir 10 punktams
- 232 1.17. Dėl Vilniaus miesto savivaldybės mero 2010 m. birželio 9 d. potvarkiu Nr. 22-134 „Dėl elgesio tarybos posėdžių salėje Vilniaus miesto savivaldybės tarybos posėdžių metu taisyklių tvirtinimo“ patvirtintų Elgesio tarybos posėdžių salėje Vilniaus miesto savivaldybės tarybos posėdžių metu taisyklių 2, 3 ir 12 punktų atitikties Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 2 dalies 1 punktui ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 6 straipsnio 2 daliai
- 248 1.18. Dėl Vilniaus miesto savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 16 d. sprendimu Nr. 1-2068 „Dėl išorinės reklamos įrengimo taisyklių tvirtinimo“ patvirtintų Išorinės reklamos įrengimo taisyklių 4, 13.3 punktų bei 15 punkto 1 ir 2 pastraipų atitikties Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 2 straipsnio 3 daliai, 4 straipsniui ir 12 straipsnio 1 dalies 3 punktui
- 260 1.19. Dėl Druskininkų savivaldybės tarybos 2011 m. balandžio 29 d. sprendimo Nr. T1-46 „Dėl vietinės rinkliavos už naudojimąsi Druskininkų kurorto viešąja infrastruktūra“ bei juo patvirtintų Vietinės rinkliavos už naudojimąsi Druskininkų kurorto viešąja infrastruktūra nuostatų atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijos 29 ir 127 straipsniams, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymo 2 straipsnio 1 daliai, 11 straipsnio 1 dalies 11 punktui, teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių principams
- 274 1.20. Dėl Alytaus miesto savivaldybės tarybos 2008 m. lapkričio 27 d. sprendimu Nr. T-214 patvirtintų Alytaus miesto savivaldybės vietinės rinkliavos už komunalinių atliekų surinkimą iš atliekų turėtojų ir atliekų tvarkymą nuostatų 11 punkto ta apimtimi, kuria jis nenumato jokios galimybės atliekų turėtojams vietinę rinkliavą mokėti pagal faktinį iš jų surenkamų ir tvarkomų komunalinių atliekų kiekį, atitikties Viešojo administravimo įstatymo (2006 m. birželio 27 d. įstatymo Nr. X-736 redakcija) 3 straipsnio 1 dalies 3 punktui
- 284 **2. Bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje**
- 2.1. Dėl užsieniečių teisinės padėties**
- 284 2.1.1. Dėl santuokos pripažinimo fiktyvia
- 2.2. Dėl konkurencijos teisinių santykių**
- 295 2.2.1. Dėl terminų nuobaudai skirti pagal Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymą taikymo, kai teismas anksčiau grąžino Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai bylą papildomam tyrimui atlikti
- 327 2.2.2. Dėl valstybės institucijų veiksmų reikšmės Konkurencijos įstatymo pažeidimo konstatavimui ir valstybės institucijos pozityvių pareigų užtikrinti sąžiningą konkurenciją

	2.3. Dėl mokesčių teisinių santykių
388	2.3.1. Dėl apmokestinamojo asmens teisės į sumokėto pridėtinės vertės mokesčio atskaitą
400	2.3.2. Dėl Lietuvos Respublikos ir Vokietijos Federacinės Respublikos sutarties „Dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo“ 5 straipsnio 1 paragrafe apibrėžtos nuolatinės buveinės sąvokos aiškinimo Dėl nuolatinės buveinės Lietuvos Respublikoje, kai dėl užsienio vieneto veiklos arba jos dalies specifikos jis vykdo trumpalaikę pasikartojančią veiklą arba jos dalį
419	2.3.3. Dėl mokesčius už aplinkos teršimą administruojančių institucijų teisės panaikinti pažymas apie apmokestinamųjų gaminių ir (ar) pakuotės atliekų panaudojimą (išvežimą)
	2.4. Dėl valstybės tarnybos teisinių santykių
435	2.4.1. Dėl profesinės sąjungos atsisakymo duoti sutikimą paskirti tarnybinę nuobaudą profesinės sąjungos renkamojo organo nariui Dėl įrodinėjimo naštos bylose, susijusiose su profesinės sąjungos atsisakymo duoti išankstinį sutikimą skirti tarnybinę nuobaudą teisėtumo vertinimu
	2.5. Dėl Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimų
448	2.5.1. Dėl Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo 18 straipsnyje įtvirtinto draudimo
	2.6. Bylos, susijusios su nacionalinių, ES ir užsienio institucijų finansine parama
457	2.6.1. Dėl dviejų ar daugiau subjektų atlikto to paties žemės ūkio naudmenų ar pasėlių ploto deklaravimo
	2.7. Bylos dėl Valstybinės lošimų priežiūros komisijos sprendimų
466	2.7.1. Dėl Valstybinės lošimų priežiūros komisijos teisės nustatyti, kokiai loterijų rūšiai priskirti žaidimą
	2.8. Kitos bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje
477	2.8.1. Dėl viešojo administravimo subjekto sudarytų civilinių sutarčių informacijos pripažinimo komercine paslaptimi
	2.9. Administracinių bylų teisena
486	2.9.1. Dėl prašymo ištirti paskelbto, tačiau dar neįsigaliojusio, norminio administracinio akto teisėtumą priėmimo nagrinėti administraciniame teisme
493	2.9.2. Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo sąlygų Dėl procesinių terminų, per kuriuos turi būti nuspręsta dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo
507	2.9.3. Dėl išlaidų už ekspertinio tyrimo atlikimą, nesant įpareigojančios atlikti ekspertizę teismo nutarties, priteisimo

II. Administracinė doktrina

514 Skirgailė Žaltauskaitė-Žalimienė, Airė Antanaitytė, Eimantė Šilvaitė
Atstovavimas administraciniuose teismuose: Vokietijos patirtis

526 Salvija Kavalnė, Aušrinė Tilindė
Pagrindiniai teisės į laisvus rinkimus principai bei apribojimai Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktikoje

III. Informacinė dalis

542 **1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimas**

878 Apibendrinimo rodyklė

882 **2. Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo apžvalga (2012 m. sausio – birželio mėn.)**

2.1. Bylos, nagrinėtinos administraciniuose teismuose

882 2.1.1. Dėl savivaldybės tarybos sprendimo nurašyti, išardyti ir likviduoti dėl fizinio bei funkcinio nusidėvėjimo pripažintą nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti jai priklausantį statinį ir savivaldybės įpareigojimo šį statinį įtraukti į privatizuojamų objektų sąrašą

883 2.1.2. Dėl juridinių asmenų registro tvarkytojo veiksmais (neveikimu), susijusiais su šio registro tvarkymu, padarytos žalos atlyginimo

883 2.1.3. Dėl krašto apsaugos sistemos institucijos reikalavimo iš buvusio tikrosios karo tarnybos kario priteisti materialinės žalos atlyginimą

884 2.1.4. Dėl Lietuvos auditorių rūmų nurodymo auditoriui kelti kvalifikaciją panaikinimo

885 2.1.5. Dėl ginčų dėl statybą leidžiančių dokumentų panaikinimo, kai statyba jau yra pradėta, tačiau į teismą buvo kreiptasi iki 2010 m. spalio 1 d.

886 2.1.6. Dėl ginčo tarp draudimo bendrovės ir Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos dėl žemės ūkio veiklos subjekto mokamos draudimo įmokos kompensacijos mokėjimo tvarkos pažeidimo

887 2.1.7. Dėl reikalavimų panaikinti deklaraciją apie statybos užbaigimą bei šios deklaracijos pagrindu atliktą statinio teisinę registraciją

2.2. Bylos, nagrinėtinos bendrosios kompetencijos teismuose

888 2.2.1. Dėl ginčo tarp valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos ir pagal sutartį su šia tarnyba antrinę teisinę pagalbą teikusio advokato dėl šiam neišmokėto užmokesčio

889 2.2.2. Dėl valstybės įmonės „Indėlių ir investicijų draudimas“ atsisakymo išmokėti draudimo išmoką investuotojui

890 2.2.3. Dėl Statybos įstatymo 28¹ straipsnio 1 dalies ir nuo 2011 m. spalio 1 d. įsigaliojusio Civilinio proceso kodekso 36 straipsnio 2 dalies taikymo, sprendžiant

rūšinio teisingumo klausimą dėl statybą leidžiančių dokumentų panaikinimo, kai statybos darbai yra pradėti

891 2.2.4. Dėl Garantinio fondo tarybos atsisakymo skirti išmoką iš Garantinio fondo bankrutuojančios ar bankrutavusios įmonės darbuotojui, kai jo reikalavimas dėl neišmokėto darbo užmokesčio yra patvirtintas bankroto byla nagrinėjusio teismo

892 2.2.5. Dėl ginčų dėl neatsiskaitymo už komunalinių atliekų surinkimą ir tvarkymą

893 2.2.6. Dėl ginčo dėl turtinės žalos, patirtos dėl daugiabučių namų kiemuose augančių želdynų ir želdinių nepriežiūros, atlyginimo

3. Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimų apžvalga

894 3.1. 2012 m. kovo 22 d. prejudicinis sprendimas byloje *Klub OOD prieš Direktor na Direktsia „Obzhalvane i upravlenie na izpalnenieto“ – Varna pri Tsentralno upravlenie na Natsionalnata agentsia za prihodite* (C-153/11)

896 3.2. 2012 m. balandžio 26 d. sprendimas byloje *Europos Komisija prieš Nyderlandų Karalystę* (C-508/10)

899 3.3. 2012 m. gegužės 22 d. didžiosios kolegijos prejudicinis sprendimas byloje *I. prieš Oberbürgermeisterin der Stadt Remscheid* (C-348/09)

903 3.4. 2012 m. birželio 5 d. didžiosios kolegijos prejudicinis sprendimas *Lukasz Marcin Bonda* baudžiamojame byloje (C-489/10)

906 3.5. 2012 m. birželio 21 d. prejudicinis sprendimas sujungtose bylose *Mahagében kft prieš Nemzeti Adó- és Vámhivatal Dél-dunántúli Regionális Adó Főigazgatósága* ir *Péter Dávid prieš Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-alföldi Regionális Adó Főigazgatósága* (C-80/11 ir C-142/11)

4. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų apžvalga (2012 m. sausio – liepos mėn.)

913 4.1. Europos Žmogaus Teisių Teismo 2012 m. balandžio 12 d. sprendimas byloje *Eriksson* prieš *Švediją* (pareiškimo Nr. 60437/08)

914 4.2. Europos Žmogaus Teisių Teismo 2012 m. balandžio 5 d. sprendimas byloje *Chambaz* prieš *Šveicariją* (pareiškimo Nr. 11663/04)

916 4.3. Europos Žmogaus Teisių Teismo 2012 m. gegužės 31 d. sprendimas byloje *Vasilev ir Doycheva* prieš *Bulgariją* (pareiškimo Nr. 14966/04)

918 4.4. Europos Žmogaus Teisių Teismo 2012 m. gegužės 31 d. sprendimas byloje *Esertas* prieš *Lietuvą* (pareiškimo Nr. 50208/06)

920 4.5. Europos Žmogaus Teisių Teismo 2012 m. vasario 7 d. sprendimas byloje *Axel Springer AG* prieš *Vokietiją* (pareiškimo Nr. 39954/08)

5. Užsienio teismų sprendimų apžvalga

922 5.1. Austrijos Konstitucinio Teismo sprendimo apžvalga

926 5.2. Prancūzijos Respublikos Valstybės Tarybos sprendimo apžvalga

927 5.3. Čekijos Respublikos vyriausiojo administracinio teismo sprendimo apžvalga

Priedai

929 Raidinė dalykinė rodyklė

933 Santrumpos

III. Informacinė dalis

Pritarta Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo
teisėjų 2012 m. rugsėjo 19 d. pasitarime

Parengė Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo
Teisinės analizės ir informacijos departamentas

1. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikos, taikant Administracinių bylų teisenos įstatymo normas, apibendrinimas

Turinys

546	Įvadas
547	I. Administracinio proceso įstatymai ir principai
547	I.1. Teisės taikymas administraciniame procese
547	I.1.1. Administracinio proceso teisės šaltiniai
555	I.1.2. Įstatymo ir teisės analogija
561	I.1.3. Teisės aktų galiojimas laike; <i>lex retro non agit</i> principas
564	I.1.4. <i>Acte clair</i> doktrina
566	I.2. Administracinio proceso principai
566	I.2.1. Teisminės gynybos prieinamumo principas
567	I.2.2. Teisingumą vykdo tik teismas
571	I.2.3. Teismų ir teisėjų nepriklausomumas
572	I.2.4. Bylų nagrinėjimo teisme viešumo principas
575	I.2.5. Teismo proceso kalbos principas
577	I.2.6. Bylos nagrinėjimo betarpiškumo principas
578	I.2.7. Teisė būti išklaustam
581	I.2.8. Proceso operatyvumo principas
583	I.2.9. Proporcingumo principas
584	I.2.10. Laisvo įrodymų vertinimo principas
585	I.2.11. Rungimosi principas
586	I.2.12. Dispozityvumo principas
587	I.2.13. Aktyvaus teismo principas
589	I.2.14. Sąžiningumo ir draudimo piktnaudžiauti procesinėmis teisėmis principas
591	I.2.15. Teismo sprendimų privalomumo principas
592	II. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas
594	Teisės kreiptis į teismą prielaidos ir įgyvendinimo sąlygos
595	II.1. Skundo (prašymo) priskirtinumas administracinių teismų kompetencijai
602	II.2. Administracinių teismų kompetencijos ribojimai
621	II.3. Suinteresuotumas pateikti skundą (prašymą)

- 623 II.4. Aktai, dėl kurių galima pateikti skundą (prašymą) administraciniam teismui
- 643 II.5. Skundo (prašymo) teisingumas konkrečiam administraciniam teismui
- 647 II.6. Įsiteisėjusio teismo sprendimo arba bylos teismo žinioje dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu nebuvimas
- 652 II.7. Išankstinio ginčų nagrinėjimo ne per teismą tvarkos laikymasis
- 652 II.8. Tinkamas atstovavimas administraciniame teisme
- 660 II.9. Skundo (prašymo) forma ir turinys, skundo tikslinimas
- 666 II.10. Skundų (prašymų) padavimo administraciniam teismui terminai
- 671 II.10.1. Praleisto termino atnaujinimas
- 680 II.11. Žyminis mokestis ir jo dydis
- 683 II.11.1. Žyminio mokesčio mokėjimo išimty
- 683 II.11.1.1. Neapmokestinami skundai (prašymai)
- 684 II.11.1.2. Atleidimas nuo žyminio mokesčio
- 687 II.11.2. Piktnaudžiavimas teisminės gynybos teise
- 688 II.11.3. Žyminio mokesčio grąžinimas
- 689 II.12. Skundo (prašymo) trūkumų šalinimas
- 694 **III. Bendrieji teismo proceso klausimai**
- 694 III.1. Teismo sudėtis, nušalinimai
- 694 III.1.1. Administracinio teismo sudėtis
- 698 III.1.2. Nušalinimas ir negalimumas nagrinėti bylą
- 702 III.2. Administracinės bylos proceso dalyviai
- 705 III.2.1. Atsisakymas nuo skundo (prašymo)
- 707 III.3. Išlaidos, susijusios su bylos nagrinėjimu
- 707 III.3.1. Kitos su bylos nagrinėjimu susijusios išlaidos
- 707 III.3.1.1. Proceso šalių išlaidos
- 710 III.3.1.2. Liudytojams, specialistams, ekspertams ir ekspertų organizacijoms išmokėtinos sumos
- 712 III.3.2. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas
- 714 III.3.2.1. Išlaidų paskirstymas, skundą tenkinus iš dalies
- 715 III.3.2.2. Išlaidų paskirstymas, kai byla užbaigiama nepriėmus teismo sprendimo
- 717 III.3.2.3. Išlaidų paskirstymas esant šalių daugumai
- 718 III.3.3. Bylinėjimosi išlaidų mažinimas
- 719 III.3.4. Atstovavimo išlaidos ir jų paskirstymas
- 723 III.3.5. Sprendimo dėl išlaidų atlyginimo priėmimas
- 727 III.4. Teismo nuobaudos
- 733 III.5. Reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymas
- 743 III.6. Įrodymai ir įrodinėjimas
- 743 III.6.1. Įrodinėjimo procesas
- 743 III.6.1.1. Faktų nurodymas
- 745 III.6.1.2. Įrodymų nurodymas, pateikimas ir rinkimas
- 748 III.6.1.3. Įrodymų tyrimas

- 749 III.6.1.4. Įrodymų vertinimas
- 752 III.6.2. Įrodymai
- 758 III.6.3. Įrodinėjimo priemonės
- 758 III.6.3.1. Proceso šalių ir jų atstovų paaiškinimai
- 760 III.6.3.2. Liudytojų parodymai
- 761 III.6.3.3. Eksperto išvada
- 763 III.6.3.4. Specialisto paaiškinimai
- 764 III.6.4. Įrodinėjimo naštos paskirstymas
- 771 III.6.5. Neįrodinėtinos aplinkybės ir faktai

774 **IV. Pasiruošimas ir bylos nagrinėjimas teisme**

- 774 IV.1. Pasiruošimas administracinių bylų nagrinėjimui teisme
- 775 IV.2. Bylų sujungimas ir išskyrimas
- 777 IV.3. Bylos perdavimas kitam teismui
- 779 IV.4. Bylos nagrinėjimo atidėjimas
- 782 IV.5. Bylos sustabdymas
- 783 IV.5.1. Kai miršta bylos šalimi buvęs asmuo arba pasibaigia juridinis asmuo, jeigu ginčo teisinis santykis leidžia teisių perėmimą
- 784 IV.5.2. Kai šalis netenka veiksnumo
- 784 IV.5.3. Kai negalima nagrinėti tos bylos, kol bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka
- 793 IV.5.4. Kai teismas kreipiasi į Konstitucinį Teismą prašydamas spręsti, ar įstatymas arba kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas byloje, atitinka Konstituciją
- 793 IV.5.5. Kai kreipiamasi į administracinį teismą prašant ištirti norminio administracinio akto teisėtumą arba kai pats administracinis teismas, nagrinėdamas konkrečią bylą, nusprendžia ištirti norminio administracinio akto teisėtumą
- 794 IV.5.6. Kai teismas paskiria ekspertizę arba kai teismas pripažįsta, kad būtina gauti bylai reikalingus įrodymus (dokumentus) iš užsienio valstybės
- 795 IV.5.7. Kai teismas kreipiasi į kompetentingą Europos Sąjungos teisminę instituciją prašydamas prejudicinio sprendimo Europos Sąjungos teisės aktų aiškinimo ar galiojimo klausimu
- 796 IV.6. Bylos užbaigimas nepriėmus teismo sprendimo dėl ginčo esmės
- 796 IV.6.1. Bylos nutraukimas
- 798 IV.6.2. Skundo (prašymo) palikimas nenagrinėtu

800 **V. Teismo procesiniai dokumentai**

- 800 V.1. Teismo sprendimas
- 801 V.1.1. Teismo sprendimo formos ir turinio reikalavimai
- 806 V.1.2. Teismo sprendimo rūšys
- 808 V.1.3. Teismo sprendimo priėmimas, paskelbimas ir išsiuntimas
- 810 V.1.4. Teismo sprendimo įsiteisėjimas
- 813 V.1.5. Teismo sprendimo trūkumų ištaisymas
- 813 V.1.5.1. Teismo sprendimo klaidų ištaisymas
- 814 V.1.5.2. Teismo sprendimo išaiškinimas

- 816 V.1.5.3. Papildomo sprendimo priėmimas
- 817 V.2. Pirmosios instancijos teismo nutartis
- 820 V.3. Teismo pranešimai ir šaukimai
- 823 **VI. Atskirų kategorijų bylų nagrinėjimo procesiniai ypatumai**
- 823 VI.1. Bylų dėl norminių administracinių aktų teisėtumo nagrinėjimo ypatumai
- 838 VI.2. Skundų dėl rinkimų ar referendumo įstatymo pažeidimų nagrinėjimo ypatumai
- 841 **VII. Apeliacija**
- 841 VII.1. Bylų pagal apeliacinius skundus procesas
- 852 VII.2. Bylų pagal atskiruosius skundus procesas
- 853 **VIII. Proceso atnaujinimas administracinėje byloje**
- 853 VIII.1. Proceso atnaujinimo instituto tikslas ir esmė
- 854 VIII.2. Proceso atnaujinimo objektas
- 856 VIII.3. Proceso atnaujinimo subjektai
- 858 VIII.4. Prašymo dėl proceso atnaujinimo pateikimas, prašymo turinys
- 859 VIII.5. Prašymo atnaujinti procesą padavimo terminai
- 861 VIII.6. Proceso atnaujinimo pagrindai
- 861 VIII.6.1. Kai Europos Žmogaus Teisių Teismas pripažįsta, kad Lietuvos Respublikos teismo sprendimas byloje prieštarauja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijai ir jos papildomiems protokolams
- 862 VIII.6.2. Kai naujai paaiškėja esminės bylos aplinkybės, kurios nebuvo ir negalėjo būti žinomos pareiškėjui bylos nagrinėjimo metu
- 864 VIII.6.3. Kai įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti žinomai melagingi liudytojo parodymai, žinomai melaginga eksperto išvada, žinomai neteisingas vertimas, dokumentų arba daiktinių įrodymų suklastojimas, dėl kurių priimtas neteisėtas arba nepagrįstas sprendimas
- 864 VIII.6.4. Kai įsiteisėjusiu teismo nuosprendžiu nustatyti nusikalstami šalių, kitų bylos proceso dalyvių ar jų atstovų veiksmai arba nusikalstamos teisėjų veikos, padaryti nagrinėjant šią bylą
- 865 VIII.6.5. Kai panaikinamas kaip neteisėtas ar nepagrįstas teismo sprendimas, nuosprendis, kuris buvo pagrindas priimti tą sprendimą, nutarimą ar nutartį
- 865 VIII.6.6. Jeigu viena iš šalių proceso metu buvo neveiksni ir nebuvo atstovaujama atstovo pagal įstatymą
- 866 VIII.6.7. Jeigu sprendime teismas pasisakė dėl neįtrauktų į bylos nagrinėjimą asmenų teisių ar pareigų
- 867 VIII.6.8. Jeigu sprendimas ar nutartis yra be motyvų
- 869 VIII.6.9. Jeigu bylą išnagrinėjo neteisėtos sudėties teismas
- 871 VIII.6.10. Jeigu pateikiami akivaizdūs įrodymai, kad padarytas esminis materialinės teisės normų pažeidimas jas taikant, galėjęs turėti įtakos priimti neteisėtą sprendimą, nutarimą ar nutartį
- 872 VIII.6.11. Kai panaikinamas kaip neteisėtas teisės aktas, kuriuo remdamasis teismas išsprendė bylą
- 872 VIII.6.12. Kai būtina užtikrinti vienodos administracinių teismų praktikos formavimą
- 874 VIII.7. Prašymų dėl proceso atnaujinimo nagrinėjimas